

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ІВАНОВ Іван Іванович
студент 402 групи
факультету лінгвістики та
соціальних комунікацій

**ВІДТВОРЕННЯ ФОНОГРАФІЧНИХ СТИЛІЗАЦІЙ
МОВЛЕННЄВИХ ВІДХИЛЕНЬ ВІД НОРМИ (на
матеріалі творів Шела Сільверстейна)**

домашня робота

Науковий керівник:
доцент кафедри англійської
філології і перекладу кандидат
філологічних наук, доцент

СТРУК І.В.

Київ – 2021

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Загальна характеристика мовленнєвого відхилення від норми.....	3
1.1. Мовленнєве відхилення у лінгвістичному перекладознавстві.....	6
1.2. Мовленнєве відхилення як творчий чинник художнього перекладу.....	11
1.3. Місце фонографічних стилізацій у класифікації мовленнєвих відхилень.	18
1.4. Відтворення фонографічних стилізацій у художньому перекладі.....	20
Розділ 2. Відтворення фонографічних стилізацій Шела Сільверстейна.....	24
2.1. Фонографічні засоби смислової актуалізації авторського задуму.....	24
2.1.1. Шрифтові (літерні) графемні форми.....	24
2.1.2. Ономатопеї.....	28
2.3. Комплексний підхід до вирішення проблеми відтворення фонографічних стилізацій.....	40
Висновки	44
Список використаних джерел	46
Додаток А	54
Додаток Б	55

ВСТУП

Фонографічні особливості є широко розповсюдженим явищем у мові, тому воно привертало й до сьогодні привертає увагу дослідників. За останні десятиліття спроби надати визначення фонографічним стилізаціям та описати особливості їх функціонування здійснювались у низці робіт провідних дослідників. Однак існуючі роботи не дають вичерпної відповіді на питання про можливість їх відтворення у перекладі.

Отже, питання розробки загальноприйнятого поняття «фонографічна стилізація» до наших днів повністю не вирішено. Не існує єдиного підходу до виокремлення основних ознак мовленнєвих відхилень від норми як творчого чиника реалізації авторської картини тексту, відсутній також систематичний опис фонографічних особливостей текстів зокрема у жанрі казкових оповідань.

Актуальність дослідження зумовлена розповсюдженістю фонографічних стилізацій у мові та недостатнім рівнем дослідження прийомів та способів їх перекладу, особливостей та функцій у текстах жанру казкових оповідань, розвитком нових течій сучасного лінгвістичного перекладознавства з позиції перекладності/неперекладності.

Об'єктом дослідження виступає фонографічна стилізація як різновид мовленнєвих відхилень від норми, її стилістичні особливості, контекстуальна обумовленість, роль у текстах жанру казкових оповідань **Предметом** дослідження є способи перекладу англійських фонографічних стилізацій українською мовою.

Фактичний матеріал дослідження складає понад 350 зразків фонографічних стилізацій, (близько 600 сторінок) та їх перекладних відповідників.

Матеріалом дослідження особливостей перекладу фонографічних стилізацій були ілюстровані оповідання «Лафкадіо – лев, який не злякався мисливців» та «Де закінчується тротуар» в українських перекладах О. Негребецького, В. Чернищенко, Г. Михайловської, Т. В'єнца, Г. Ільницької, З. Лісевич і Н. Безсонової.

Мета дослідження полягає у здійсненні комплексного, інтегрального підходу до вивчення такого складного явища як фонографічна стилізація мовленнєвого відхилення від норми та способів його перекладу. Для досягнення поставленої мети у дипломній роботі передбачається вирішення таких **завдань**:

1. Уточнити зміст поняття фонографічна стилізація та здійснити її класифікацію.
2. Визначити принцип поділу фонографічної стилізації у художньому тексті.
3. Проаналізувати стратегії відтворення фонографічних стилізацій у сучасному перекладознавстві.
4. Визначити характерні риси онома топів та проаналізувати особливості їх перекладу українською мовою.
5. Виокремити перекладацькі труднощі, пов'язані із особливостями перекладу фонетичних стилізацій у межах творів Ш. Сільверстайна.

Методика дослідження має комплексний характер, який полягає у використанні різних методів та прийомів, що зумовлено метою і конкретними завданнями. Загальнонаукові методи аналізу та синтезу були використані для опрацювання наявних знань із творчої проблематики у перекладознавстві й суміжних галузях. Індуктивний метод дозволяв робити необхідні узагальнення та висновки на основі наявного емпіричного матеріалу. Класифікаційний і типологічний аналіз використовувалися для впорядкування й цілісного представлення опрацьованого матеріалу у вигляді класифікацій. Порівняльно-перекладознавчий аналіз як провідний метод був задіяний протягом усього дослідження для зіставлення між собою як текстів оригіналів та текстів перекладів в цілому, на рівні окремих фонетичних шаблів мовної ієрархії.

Наукова новизна здобутих результатів полягає у систематизації опису фонографічних особливостей мовленнєвих відхилень від норми, визначення їх місця у класифікації мовних неадаптивностей, дослідженні прийомів та способів відтворення фонографічних стилізацій з англійської мови українською.

Теоретичне значення дослідження полягає в тому, що його результати становлять внесок у розвиток теоретичних аспектів перекладознавства, зокрема аналіз особливостей перекладу фонографічних стилізацій з англійської мови українською відкриває перспективу подальшого дослідження проблем перекладу фонографічних особливостей художніх текстів.

Практичне значення роботи полягає в тому, що отримані результати можуть бути використані під час розробки теоретичних та практичних курсів із загального мовознавства, зарубіжної літератури, перекладознавства. Результати цього дослідження можуть бути корисними при написанні курсових, дипломних та магістерських робіт.

Обсяг та структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та 4 додатків. Загальний обсяг роботи становить 55 сторінок, з них 45 сторінок – основного тексту. Список використаних джерел налічує 66 позицій, з них 51 наукові праці, 4 – джерела матеріалу дослідження, 11 – довідкова література. Додаток А вміщує аналіз труднощів перекладу фонографічних стилізацій з оповідань Ш. Сільверстайна. Додаток Б вміщує діаграму, яка ілюструє частотність використання способів відтворення фонографічних стилізацій україномовними перекладачами.

ДОДАТКИ

**Результати аналізу труднощів перекладу
фонографічних стилізацій з оповідань Ш. Сільверстайна**

<i>Оригінал</i>	<i>Інтерпретація</i>	<i>Переклад</i>	<i>Спосіб перекладу</i>
<i>PLIP-PLAP-PLOP</i>	Оказіональна ономатопея	<i>дзинь-дзилинь</i>	Оказіональна ономатопея
<i>“RAOR! RAOR! RAOR!”</i>	Оказіональна ономатопея	<i>«P-p-p-p-p-Г!»</i>	Оказіональна ономатопея
<i>“Tsu-tsu-tsu”</i>	Оказіональна ономатопея	<i>«Тс-тс-тс»</i>	Оказіональна ономатопея
<i>“Boo-hoo, boo-hairless-hoo”</i>	Оказіональна ономатопея	<i>«Бу-гу-гу-лисий-гу»</i>	Оказіональна ономатопея
“I think I know what it is,” said an owl from his bed.	В оригіналі немає перекладацьких труднощів	<i>«Я бу-бу-бу-маю, я знаю, що від-бу-бу-бу-вається, – пробубоніла сонна сова зі свого гнізда.</i>	Додана оказіональна ономатопея на основі редуплікації складів
<i>“Boo...-hoo. Boo-hoo.”</i>	Оказіональна ономатопея		Оказіональна ономатопея

**Зведена картина способів відтворення фонографічних стилізацій
україномовними перекладачами**

